

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a Mgr. Gabriely Bašné v právní věci žalobkyně: **R - MARK s.r.o.**, IČO 25064223, se sídlem Dopravní 500/9, Uhřetěves, Praha 10, zast. Mgr. Radkem Vachtlem, advokátem, se sídlem Laubova 1729/8, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 4, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 1. 2019, č. j. 3 Ad 18/2018 - 77,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III. Žalobkyni **se v r a c í** soudní poplatek ve výši **1000 Kč** za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Radka Vachtla, advokáta, se sídlem Laubova 1729/8, Praha 3.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 6. 2018, č. j. MZDR 46803/2017-4/FAR, zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Státního úřadu pro kontrolu léčiv (dále jen „SÚKL“) ze dne 24. 7. 2017, č. j. sukl179750/2017. Tímto rozhodnutím SÚKL byla žalobkyni uložena úhrnná pokuta ve výši 990.000 Kč za spáchání správních deliktů uvedených v § 16 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, v souladu s § 16 odst. 4 písm. b) věty druhé téhož zákona. Proti rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránila žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“).

[2] Městský soud usnesením ze dne 29. 1. 2019, č. j. 3 Ad 18/2018 - 77, žalobu odmítl pro opožděnost. Žalobkyně dne 14. 9. 2018 podala městskému soudu žalobu, v ní však neuvedla, kdy jí bylo doručeno rozhodnutí žalovaného. Na výzvu soudu uvedla datum

doručení 16. 7. 2018, své tvrzení ale nijak nedoložila. Městský soud ze správního spisu zjistil nabytí právní moci rozhodnutí žalovaného ke dni 6. 7. 2018. V návaznosti na to vyzval žalovaného k doložení příslušné doručky z datové schránky. Z doručky posléze vyplynulo, že rozhodnutí žalovaného bylo dodáno do datové schránky žalobkyně dne 26. 6. 2018 a po uplynutí desetidenní lhůty, během níž se žalobkyně do datové schránky nepřihlásila, nastala dne 6. 7. 2018 na základě § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“), zákonná fikce doručení dokumentu a současně s tím také dle § 73 odst. 1 a § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci. Od tohoto data tedy začala běžet dvouměsíční lhůta pro podání žaloby, která uplynula dne 6. 9. 2018. Městský soud dospěl k závěru, že podáním žaloby dne 14. 9. 2018 nebyly naplněny podmínky včasnosti dle § 72 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 40 téhož zákona. Namítané faktické převzetí dokumentu z datové schránky žalobkyně je irelevantní, neboť fikce doručení nastala dříve a je na žalobkyni, aby si dostatečně často kontrolovala obsah své datové schránky.

[3] Dne 12. 2. 2019 byla Nejvyššímu správnímu soudu doručena kasační stížnost žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“), v níž namítá, že rozhodnutí žalovaného jí bylo doručeno až dne 16. 7. 2018, kdy si je vyzvedla ze své datové schránky. Dle názoru stěžovatelky by tato skutečnost měla vyplývat i z doručky doložené žalovaným. Stěžovatelka tvrdí, že k nabytí právní moci nemohlo dojít dne 6. 7. 2018, neboť tento den je státním svátkem a na tento den tak nemohl připadnout konec lhůty k přihlášení do datové schránky před nastoupením fikce doručení. Konec lhůty tak měl nastat následující pracovní den. Soud nesprávně určil den doručení rozhodnutí žalovaného a bez toho nelze mít jistotu, zda byla žaloba podána opožděně či nikoliv. Dle stěžovatelky nebyly vzhledem k nesprávnému určení počátku běhu lhůty k podání žaloby splněny podmínky pro její odmítnutí. Stěžovatelka soudu rovněž vytýká, že se nezabýval absencí poučení stěžovatelky správním orgánem o právních důsledcích nevyzvednutí doručovaného dokumentu v desetidenní lhůtě dle zákona o elektronických úkonech. Jelikož tento zákon neřeší poučení účastníka správního řízení o důsledcích nevyzvednutí zásilky a přitom doručení prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako doručení do vlastních rukou, je dle stěžovatelky namístě užít analogicky ustanovení o doručování listinných zásilek ve správním řádu. Správní orgán tedy byl dle § 23 odst. 5 správního řádu povinen poučit stěžovatelku o právních důsledcích případného nevyzvednutí doručovaného rozhodnutí, včetně možnosti jeho doručení fikcí. Absenci takového poučení považuje stěžovatelka za nezhojitelnou vadu, která způsobila, že lhůta k vyzvednutí zásilky před nastoupením fikce doručení ani nepočala běžet. Chybějící poučení nelze nahradit fikcí znalosti právní úpravy účastníka řízení a právní účinky, o nichž nebyla stěžovatelka řádně poučena, nemohou nastat.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil s tím, že navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout. Námitku nesprávného určení data doručení a nemožnosti doručení fikcí v den státního svátku považuje žalovaný v případě doručování do datové schránky za lichý argument, navíc by se na věci ani nic nezměnilo, jelikož by se konec lhůty k podání žaloby posunul jen na 10. 9. 2018 a žaloba byla tudíž dne 14. 9. 2018

pokračování

v každém případě podána opožděně. K nedostatku poučení stěžovatelky o právních důsledcích nevyzvednutí zásilky žalovaný uvádí, že takovou povinnost zákon o elektronických úkonech neukládá a analogické použití správního řádu je vzhledem k charakteru doručování do datové schránky, jež je naprosto odlišný od doručování prostřednictvím poštovních služeb, vyloučeno, a to mimo jiné i proto, že se datová schránka zřizuje právníkům osobám ze zákona a předpokládá se u nich tak jistá nadstandardní znalost práva. Rozdílnost od běžného doručování spatřuje žalovaný též v tom, že v datové schránce dokument setrvává až do vyzvednutí, zatímco do poštovní schránky se při nezastižení adresáta vkládá pouze výzva k vyzvednutí právě s patřičným poučením a okamžik doručení tak nelze objektivně určit. Poučení je zde dle žalovaného třeba hlavně proto, aby se adresát dozvěděl, že mu bude doručeno, i když si zásilku nevyzvedne.

[5] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatelka je v řízení zastoupena advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[6] Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů [stěžovatelka uplatnila kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.] a dospěl k názoru, že kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval námitkou chybného určení data doručení rozhodnutí žalovaného a s tím související spornou lhůtou k podání žaloby. Rozhodnutí žalovaného bylo dodáno do datové schránky stěžovatelky dne 26. 6. 2018. Doručování datovou schránkou probíhá v režimu zákona o elektronických úkonech. Dle § 17 odst. 1 in fine tohoto zákona se v případě doručování podle tohoto zákona nepoužijí ustanovení jiných právních předpisů upravující způsob doručení, analogické použití správního řádu tedy není přípustné. Dokument se považuje za doručený okamžikem přihlášení do datové schránky oprávněnou osobou, pokud se však nepřihlásí do deseti dnů, nastupuje zákonná fikce doručení (§ 17 odst. 3 a 4 zákona o elektronických úkonech). V případě stěžovatelky připadl den fikce doručení na státní svátek, vůči čemuž se stěžovatelka vyhradila. Již z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Afs 76/2012 – 28, však vyplývá, že na počítání lhůt v zákoně o elektronických úkonech se správní řád nepoužije. V uvedeném rozsudku zdejší soud konstatoval: *„Nepřihlásí-li se do datové schránky osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu, ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty, a to i v případě, že připadne konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek.“* Od uvedeného názoru neshledal zdejší soud důvodu se odchýlit.

[8] V nálezu ze dne 15. 8. 2013, sp. zn. I. ÚS 335/12, Ústavní soud konstatoval: *„Doručuje-li soud písemnost (rozhodnutí) státu jako účastníkovi soudního řízení*

prostřednictvím datové sítě do jeho datové schránky, okamžik doručení této písemnosti se stanoví postupem předpokládaným v § 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů; zásada, že podání vůči orgánu veřejné moci je učiněno okamžikem dodání datové zprávy do schránky tohoto orgánu, se zde neuplatní.“ (obdobně viz náleze ze dne 24. 4. 2016, sp. zn. III. ÚS 3036/12) Rovněž Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. 23 Cdo 1850/2015, uvedl: „Účinnost doručení písemnosti do datové schránky účastníka, která mu byla zřízena pro jinou činnost, než v rámci jaké vystupuje v daném řízení před soudem, nastane v okamžiku, kdy se do datové schránky přihlásí oprávněná osoba. Fikce doručení podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech nepřichází v případě doručování písemnosti do „nepříslušné“ datové schránky v úvahu.“ A contrario, účinky doručení do příslušné datové schránky přihlášením do ní nastanou. Obdobně např. v rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 930/2014, ze dne 26. 3. 2014 Nejvyšší soud konstatoval: „Dokument dodaný (soudem) do datové schránky je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má podle svého rozsahu oprávnění přístup k dodanému dokumentu (§ 17 odst. 3 zák. č. 300/2008 Sb.). Při doručování zásilky do datové schránky postupem shora uvedeným nelze analogicky aplikovat ust. § 49 odst. 5 o. s. ř., tj. o vrácení zásilky zpět odesílajícímu po marném uplynutí lhůty 10 dnů ode dne, kdy byla zásilka připravena k vyzvednutí.“ Obdobný závěr je třeba učinit i ve vztahu k doručování dle správního řádu. Stěžovatelce nelze tedy přisvědčit, že bylo třeba analogicky postupovat dle správního řádu, neboť zákon o elektronických úkonech výslovně obsahuje speciální úpravu doručování, jakož i stanovení okamžiku doručení (lex specialis).

[9] Rozhodnutí žalovaného tak bylo doručeno stěžovateli v souladu se zákonem fikcí a současně nabylo právní moci dne 6. 7. 2018; dvouměsíční lhůta pro podání žaloby tak v souladu s § 72 odst. 1 ve spojení s § 40 odst. 2 s. ř. s. skončila dne 6. 9. 2018. Stěžovatelka podala žalobu proti rozhodnutí žalovaného dne 14. 9. 2018, dle § 72 odst. 4 s. ř. s. zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout. Žalobu stěžovatelka podala tedy zjevně opožděně.

[10] Nejvyšší správní soud podotýká, že i kdyby rozhodnutí žalovaného nenabylo právní moci dne 6. 7. 2018 z důvodu státního svátku, jak se mylně stěžovatelka domnívá, stalo by se pravomocným nejbližší následující pracovní den, tj. 7. 7. 2018, lhůta pro podání žaloby by připadla na 7. 9. 2018; žaloba však byla podána až 14. 9. 2018, přičemž toto datum podání stěžovatelka nijak nerozporuje. Nejvyšší správní soud dodává, že pro podání žaloby je zákonem stanovena poměrně dlouhá lhůta, tudíž i v případě pozdějšího vyzvednutí (bez jakéhokoliv dopadu na právní moc rozhodnutí) měla stěžovatelka na podání žaloby prostor více než měsíc; následků nedodržení zákonné lhůty si musela být vědoma.

[11] Nejvyšší správní soud stran vznesené námitky nedostatku poučení stěžovatelky ohledně právních účinků nevyzvednutí dokumentu ve lhůtě před nastoupením fikce doručení, upozorňuje, že se zřízením datové schránky právnické osoby se pojí mimo jiné též povinnost jejího využívání správními orgány a je na stěžovateli, zda si ji dostatečně často kontroluje (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010 - 95, či rozsudek ze dne 1. 12. 2010, č. j. 3 Ads 146/2010 - 71). Není povinností správních orgánů ani soudu stěžovatelku poučovat o tomto běžném postupu ani o následcích nesplnění

pokračování

navazujících lhůt v případě nikoliv včasného vyzvednutí dokumentu z datové schránky. Dikce § 6 zákona o elektronických úkonech, jenž staví charakter právních účinků doručování prostřednictvím datové schránky na roveň doručování do vlastních rukou, na rozdíl od názoru stěžovatelky neznámá povinnost jejího poučení o dopadech nevyzvednutí si písemnosti před nástupem fikce doručení. Zásadním rozdílem oproti doručování dle správního řádu je způsob převzetí dokumentu během desetidenní lhůty, kdy do poštovní schránky se při nevyzvednutí umístí pouze výzva, zatímco v datové schránce se dokument nachází neustále a je možné si jej kdykoliv vyzvednout. Vyzvednutí uložené písemnosti přihlášením do datové schránky pak není úkonem vázaným na lhůtu ve smyslu uvozovací věty k § 40 odst. 1 správního řádu, nevyzvednutí dokumentu samo o sobě nemá žádné právní účinky, fikce doručení nastane i bez něj, a proto správní orgán nemá žádnou poučovací povinnost. Právní následky nevyzvednutí si písemnosti z datové schránky jsou předvídatelné a jednoznačné již ze samotného znění zákona.

[12] Nejvyšší správní soud shledal napadené usnesení městského soudu v souladu se zákonem a ze shora uvedených důvodů proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[13] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, právo na náhradu nákladů řízení jí proto nenáleží. Žalovanému v rámci řízení žádné náklady nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[14] Stěžovatelka požádala současně s kasační stížností o přiznání odkladného účinku a současně zaplatila soudní poplatek. Vzhledem k tomu, že soud po předběžném posouzení kasační stížnosti přistoupil k rozhodnutí ve věci samé, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti již samostatně nerozhodoval, neboť by to bylo nadbytečné. Stěžovatelce se proto vrací zaplacený soudní poplatek dle § 10 odst. 1, věta první, zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 1000 Kč. Soudní poplatek bude stěžovatelce vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. Radka Vachtla, advokáta, se sídlem Laubova 1729/8, Praha 3.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu